

Některá nebezpečí a zdravotní ohrožení

Na Novém Zélandu žijí dva druhy životu nebezpečných pavouků (příbuzní americké černé vdovy). Prvním je přibližně šest milimetrů malý plachý a velmi vzácný **pavouk Katipo** (v Maorštině znamená „noční žihadlo“). Jeho výskyt je ojedinělý a nebezpečné jsou pouze dospělé samičky (mají černé zbarvení s červenou skvrnou). Protijed, účinný maximálně do tří dnů po kousnutí, je k dispozici ve většině nemocnic.

Výskyt: na pobřeží Severního i Jižního ostrova až po Karitane a Greymouth:

Své sítě si plete na teplých písčitých plážích a písčitých dunách a to pod plážovou travou či jinou vegetací, pod kameny a vyplaveným dřevem a pod odpadky (plechovky, láhve...)

Dalším nebezpečím je z Austrálie dovezený pavouk Redback spider (*Latrodectus hasselti*):

Výskyt: na jižním ostrově se tento pavouk nachází pouze ve střední části provincie Otago v okolí Wanaka a ještě v malé populaci.

Na Novém Zélandu je relativně nebezpečné se nadměrně vystavovat **slunci**, protože to zde pálí silněji, než na severní polokouli.

V novozélandských jezerech a potocích hlavně (NP Abel Tasman) žije **parazitický bičíkovec** zvaný **guardia**, česky **Lamblie střevní**. Není úplně všude, před cestou se můžete přeptat na místním **DOC**. Několik týdnů po vypití vody se objeví první příznaky - nadmuté břicho, křeče, silný průjem, plynatost. Vodu se doporučuje alespoň 7 min. povařit, použít filtr, nebo speciální čistící tablety (ověřte si ale účinnost proti giardii). **Voda z vodovodu je OK.**

V termálních jezírkách se důrazně nedoporučuje ponořovat hlavu pod hladinu. Důvodem je vzácná **amébovitá meningitida**. Měňavka se dostane uchem, nebo nosem do mozku kde působí bolesti hlavy, strnulost šíje, přecitlivělost na světlo, hluboké bezvědomí.

Sopky

Aktuální volcano alert pro jednotlivé sopky najdete zde:

<http://www.geonet.org.nz/volcano/>

Před tripem do jejich okolí se rozhodně vyplatí ho zkontrolovat.

Kdyby vás zastihla erupce na svahu sopky, **utečte z údolí na nějaký boční hřeben, údolními teče láva!**

Zemětřesení

Na Novém Zélandu každoročně zaznamenají kolem 14.000 zemětřesení, z nichž asi 20 přesáhne sílu pěti stupňů na Richerově škále. Většinou hrozí, že vám něco spadne na hlavu. Máte dvě možnosti jak tomu předejít - **okamžitě se přesunete na volné prostranství, kde na vás nemůže nic spadnout, nebo se schováte pod něco dostatečně pevného. V domě skočte pod nejbližší futro.**

Zélandské domy jsou na zemětřesení připravené - třesou se, kroutí se, ale nepadají. V takovém domě pod futrem může být bezpečněji než venku, kde na vás může spadnout strom, lampa atd. V jiných částech světa ve stavbách postavených obyčejným způsobem (a klidně mohou být z betonu) to ale neplatí, v takovém případě je lepší utéct ven, pokud to stihnete.

Zemětřesení může také způsobit eroze, přivodit sopečný výbuch, nebo vyvolat tsunami.

Zemětřesení je velice obtížné předvídat, takže se o něm zpravidla dozvíte, až když k němu došlo. Monitoring zélandských zemětřesení najdete tady:

<http://www.geonet.org.nz/>

Tsunami

- Jestliže jste na břehu moře a voda náhle a daleko ustoupí, **okamžitě utečte na nejbližší kopec! Tsunami nabírá vodu a právě se zvedá!**
- Jestliže jste na břehu moře a cítíte zemětřesení, **okamžitě utečte na nejbližší kopec!** Pokud zemětřesení vyvolalo vlnu tsunami, dorazí k pobřeží za několik minut a nikdo vás nestihne varovat.

Co se týče doporučení jak vysoko či daleko utéct, tak ta se různí, uvádí se například alespoň 40 m do výšky anebo 1,5 km do vnitrozemí, ale čím výš a dál, tím líp. Každopádně se **vyvarujte říčních údolí.**

- Po první tsunami ještě nescházejte z kopce dolů. **Tsunami je série vln, z nichž první nebývá největší.**

Tsunami je série vln vyvolaná podmořským zemětřesením. Na otevřeném moři mívá výšku třeba jen několik centimetrů a cestuje rychlostí až 1000 km/h. Když se blíží k pobřeží, tak jak se zvedá mořské dno, tak zpomaluje a nabírá na výšce. Udeřit na pobřeží může třeba vysoká 20 m v rychlosti 200 km/h.

Vzhledem k vám existují v podstatě dvě možnosti. Buď se zemětřesení odehrálo blízko, takže ho cítíte - na nic nečekejte a zdrhejte. Jestliže tsunami vznikla nebo ne bude jasné až za několik hodin pokud vznikla, tak ve chvíli, kdy ji uvidíte už bude na útěk pozdě. Druhá možnost je, že zemětřesení bylo daleko a vy nevíte nic. V takovém případě je tady ještě varovný systém, který má desítky minut nebo i hodiny na to, aby vás varoval. (Musí vás ale dostihnout - varování musí být vydáno, samospráva musí reagovat rychle a vy musíte být na frekventované pláži nebo mít zrovna puštěné radio, pokud jste se přihlásili na příjem SMS, musíte mít mobilní signál atd.)

V žádném případě se nenechte strhnout k bezstarostnosti chováním ostatních. Tsunami mívá mnoho obětí, lidí, kteří, když ustoupila voda, tak se běželi podívat, co že se to všechno hemží na odkrytém mořském dně. Anebo lidí, které zemětřesení na mořském pobřeží nemůže rozhodit.